

نازک دوزی زنانه (الگوی انتقال پنس و مدل سازی لباس)

(ویژه دختران)

(جلد دوم)

شاخهٔ کاردانش

زمینه: خدمات

گروه: پوشاک

شماره درس: ۹۵۶۶-۹۵۶۷

صنعتی، فاطمه

نازک دوزی زنانه درجه ۲، الگو: شاخهٔ کاردانش، زمینهٔ خدمات، گروه پوشاک / مؤلف: فاطمه صنعتی، برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش - تهران: مدرسه، ۱۳۹۱. ج ۲: مصور (رنگی).

I.S.B.N:964-05-1316-4.(ج.۱)

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. ۱۴۸.

رشته‌های خیاطی لباس زنانه، خیاطی و دوخت‌های تزئینی، خیاطی لباس شب و عروس، خیاطی و طراحی لباس زنانه، خانه‌داری عمومی.

۱. خیاطی - (لباس زنانه) - راهنمای آموزشی. ۲. خیاطی - الگوها. ۳. پوشاک - الگوها. الف. سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش. ب. عنوان.

۶۴۶/۴۰۴

۹۲ ص / ۵۰۸ TT

همکاران محترم و هنرجویان عزیز:

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای و کار دانش، ارسال فرمایند.

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش

نام کتاب: نازک‌دوزی زنانه (الگوی انتقال پنس و مدل‌سازی لباس) (ویژه دختران) (جلد دوم) - ۶۰۱/۶

مؤلف: فاطمه صنعتی

شماره شناسایی استاندارد مهارتی: ۲/۴ / ۷/۹۱/۴۱ / ۸۸

شامل واحد کار: ۷/۹۱/۴۱/۲/۴/۸ / ۸۸

آماده‌سازی: انتشارات مدرسه

طراح گرافیک و صفحه‌آرا: پریسا سُنْدُسی

طرح جلد و تصویرسازی مدل‌ها: فاطمه رئوف‌بی

رستامی الگوها: مهدی احمدی

ناشر: انتشارات مدرسه - نشانی: تهران، خیابان شهید قزنی، بل کریمخان زند، کوچه شهید محمود حقیقت‌طلب، شماره ۸

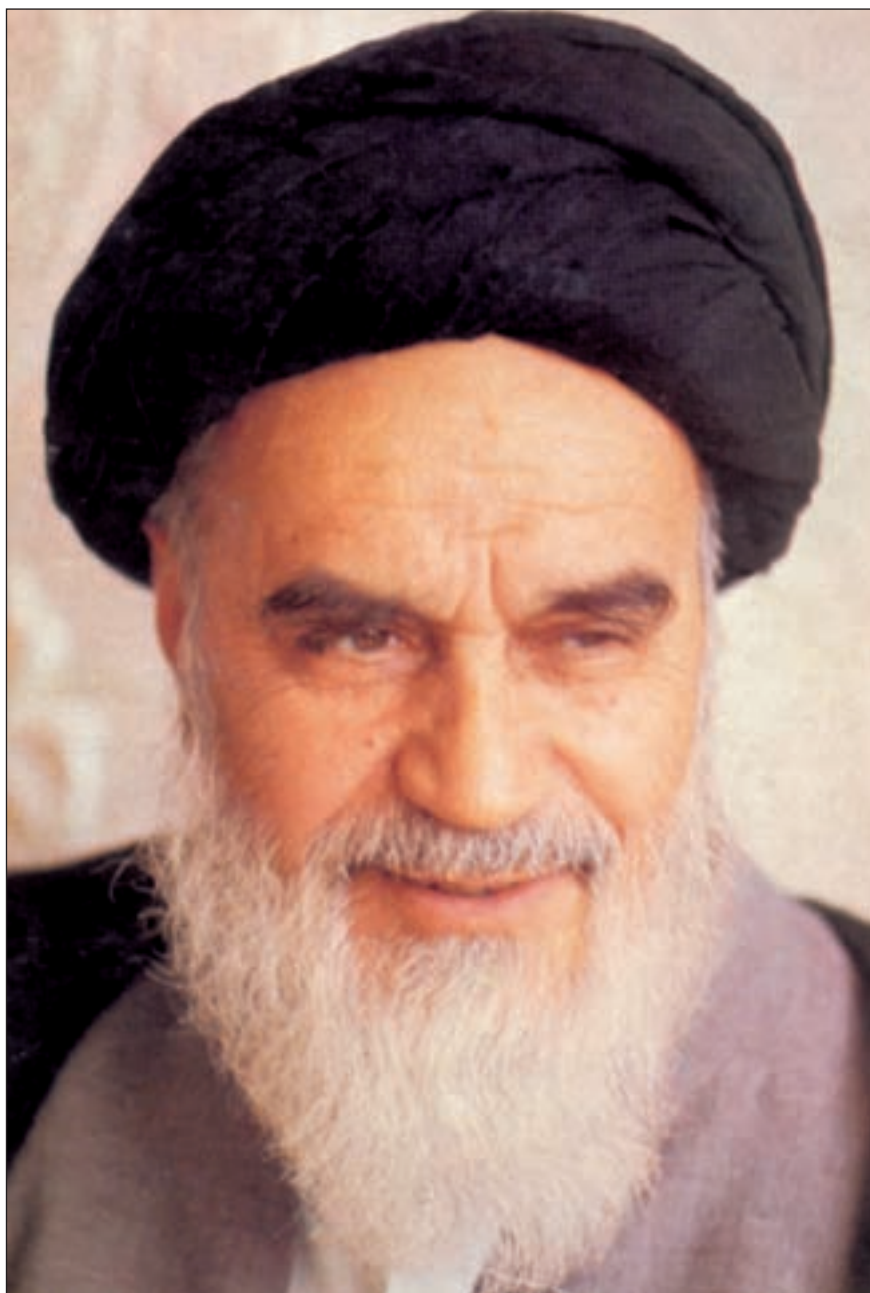
تلفن: ۹-۳۲۴-۸۸۸۰۰ دورنویس (فاکس): ۸۸۹۰۳۸۰۹

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران (سهامی خاص)

حق چاپ محفوظ است

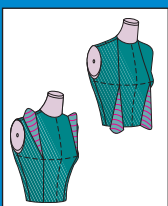
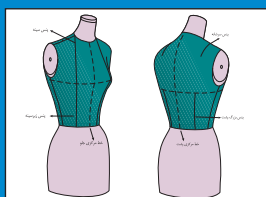
شابک ۴-۱۳۱۶-۰۵-۹۶۴

ISBN 964-05-1316-4

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از اتکای به اجانب پرهیزید.

امام خمینی «قدس سره الشریف»

فهرست مطالب

۸

مقدمه

۱۰

سخنی با هنرآموزان محترم

۱۲

سخنی با هنرجویان عزیز

۱۳

واحد کار شماره ۸

هدف کلی: توانایی انتقال پنس های سینه جلو و پنس سرشانه در پشت با توجه به مدل کوناگون

۱۴

طریقه ای انتقال پنس های بالاتنه

۱۶

طریقه انتقال پنس ها

۱۸

انتقال پنس سینه جلو

۱۹

انتقال پنس سرشانه پشت

- ۲۰   پیرسینه
- ۲۲   انتقال پیرسینه به وسط سرشانه
- ۲۶   انتقال پیرسینه به حلقه‌ی گردن
- ۳۰   انتقال پیرسینه به پهلو
- ۳۴   انتقال پیرسینه به محل تلاقی خط کمر و پهلو
- ۳۸   انتقال پیرسینه به خط مرکزی جلو
- ۴۲   انتقال پیرسینه به حلقه‌ی آستین
- ۴۶   انتقال پیرسینه به محل تلاقی خط حلقه‌ی آستین و سرشانه
- ۵۰   انتقال پیرسینه به پشت به حلقه‌ی آستین
- ۵۲   انتقال پیرسینه به پشت به حلقه‌ی گردن
- ۵۶   انتقال پیرسینه در برش عمودی
- ۶۰   مدلهای دیگر انتقال پیرسینه در برش های عمودی با کمر چبان

۶۴ مدل دیگر انتقال پنس سینه در برش عمودی با کمر کشا

۶۸ مدل دیگر انتقال پنس سینه و زیر سینه در برش عمودی با کمر چبان

۷۲ مدل دیگر انتقال پنس سینه در برش عمودی

۷۶ انتقال پنس سینه به خط مرکزی جلو و رو کردن آن در برش

۸۰ انتقال پنس سینه به زیر سینه و رو کردن آن در برش کرد

۸۴ مدل دیگر انتقال پنس سینه به حلقه آستین و رو کردن آن در برش کرد

۸۸ روش دیگر انتقال پنس سینه در برش کرد با چین در زیر سینه

۹۲ مدل دیگر انتقال پنس سینه به زیر سینه و تبدیل آن به برش و چین در زیر سینه

۹۶ انتقال پنس سینه در برش افقی سرشانه

۱۰۲ انتقال پنس سرشانه پشت در برش حلقه ی آستین

۱۰۶ مدل دیگری از انتقال پنس سرشانه پشت در برش با چین

۱۱۰ انتقال پن‌سینه به زیرسینه و تبدیل آن به برش

۱۱۴ انتقال پن‌سینه به صورت برش و چین در زیرسینه

۱۱۸ انتقال پن‌سینه به صورت چین در پن‌سینه

۱۲۲ انتقال پن‌سینه و زیرسینه در برش اریب

۱۲۶ انتقال پن‌سینه و وسط سرشانه پشت جهت مدل کلوش

۱۳۲ انتقال پن‌سینه به زیرسینه جهت پن‌کت

۱۳۸ آزمون نظری (پایانی)

۱۴۱ پاسخنامه آزمون نظری

۱۴۲ آزمون عملی (پایانی)

۱۴۴ پاسخنامه آزمون عملی

۱۴۸ فهرست منابع و مآخذ

مقدمه

کلمه‌ی لباس در فارسی، واژه‌های پوشش، تن پوش و پوشاک را تداعی می‌کند. لباس برای پوشاندن شکل اصلی بدن و تغییر شکل آن به نحوی زیبا به کار می‌رود؛ یعنی لباس برای پوشاندن تن و نمایاندن آن برای هر طبقه‌ای قابل فهم است. منشأ اصلی پیدایش لباس، محفوظ ماندن (از سرما، گرما، عوامل طبیعی)، عفت، پرهیزکاری، زیبایی و وقار است. به عبارت دیگر «لباس هر انسان نشانه‌ی شخصیت و جودی اوست». انسان تا زمانی که به ارزش‌ها و بینش‌ها معتقد و دلبسته باشد، لباسی متناسب با آن‌ها به تن خواهد کرد. قبل از گسترش فرهنگ غرب، صرف نظر از اختلافات ظاهری و لباس‌های اقوام مختلف بشر، وجه مشترک همه‌ی لباس‌ها خاصیت پوشیدگی آن‌ها بود. در جامعه‌ای که ارزش‌های والای معنوی و انسانی، بی‌اعتبار باشد و شخصیت و عالم درون انسان بر پایه‌ی توجه و اظهار نظر دیگران شکل بگیرد، افراد سعی می‌کنند با هر وسیله‌ای از جمله لباس برای خود تشخیص و تعیین ایجاد کنند.

هدف اصلی تألیف این کتاب، ارائه‌ی روش صحیح و تطبیق‌پذیر برای آموزش پیمانانه‌ی^۱ (مدولار) نازک دوزی لباس زنانه، و ارتقای سطح کیفی دانش علاقه‌مندان و فراگیران رشته‌ی خیاطی است. در تألیف این کتاب سعی بر آن است که با اتکا بر تجارب و امکانات آموزشی چندساله، روش کار بر پایه‌ی ساده‌ای قرار گیرد و مطالب با کمک الگوهای روشن، گویا و شیوه‌های عملی و کاربردی برش ارائه شود.

در الگوسازی، چون سایر فنون و هنرها، تخصص زمانی حاصل خواهد شد که شخص خود در پی آموختن باشد، پدیده‌های جدید را بیابد و با نکته‌سنجی و دقت، تکنیک کار را دریابد. گفتنی است که مدل‌سازی لباس یا ژورنال‌شناسی معمولاً از الگوی خاصی تبعیت نمی‌کند،

بلکه با در نظر گرفتن نوع لباس و مدل انتخابی، می‌توان الگوی مناسب را طراحی کرد. در این کتاب از روش «متریک»^۱ استفاده شده و به هنگام تألیف، طراحی و تدوین این مجموعه کتاب‌ها با انجام اصلاحات اساسی و رفع اشکالات موجود و با توجه به ارتباط بین روش «متریک» و «مولر»^۲ تا حد زیادی بر کیفیت کار افزوده و پایه‌ی علمی به کار داده شده است. این مجموعه کتاب‌ها مشتمل بر پیمان‌های مهارتی‌اند که براساس استاندارد نازک‌دوزی زنانه (درجه‌ی ۲) وزارت کار و امور اجتماعی تدوین شده و عبارتند از: متدهای اندازه‌گیری اندام، الگوهای اساس دامن، شلوار، بالاتنه، آستین و رفع عیوب آنان، مدل‌سازی دامن، شلوار، پنس‌های بالاتنه، انواع یقه، انواع آستین، انواع مدل‌سازی و انواع دوخت‌های لباس و به صورت محدود روش کار روی مانکن (الگوی غیرمسطح). این مجموعه بستری است تا هنرجویان با آموزش الگوسازی، تجربیات خود را به عرصه‌ی ظهور برسانند.

مؤلف

۱- روش متریک، متدی است که در کشور انگلیس استفاده می‌شود.

۲- روش «مولر» متعلق به مؤسسه‌ی «مولر و پسران» و دارای قدمت ۱۰۰ ساله می‌باشد؛ به علت بودن این مؤسسه در آلمان به روش «آلمانی» نیز معروف است.

سخنی با هنرآموزان محترم

خیاطی هنری است که در تولید ناخالص ملی هر کشور نقش دارد و همانند رشته های دیگر در حال تکامل است. نیاز بشر و جامعه ایجاب می کند تعداد زیادی از نیروهای فعال، وقت و توان خویش را در فراگیری صحیح و گسترش این حوزه های تخصصی و تکنیکی صرف کنند. مجموعه ی حاضر برای برطرف کردن احتیاج جامعه، احیای هنر خیاطی خودکفایی اقتصادی ارائه شده است.

این مجموعه با توجه به اهداف و ویژگی های آموزش در شاخه ی کار و دانش و براساس برنامه ریزی درسی به شیوه ی پیمانه ای تدوین شده است. سازماندهی پیمانه ای یکی از روش های سازماندهی محتوای آموزشی است که بیشترین تأکید را بر کسب شایستگی های لازم برای یک یا چند مهارت در فراگیرندگان دارد. براین اساس، هر پیمانه از مجموعه تکالیف عملی، شناختی و عاطفی لازم برای کارها و پاره کارهای موجود در شغل، که به یادگیری یک مهارت خاص می انجامد، تشکیل شده است. ویژگی این شیوه، سازماندهی در انعطاف پذیری هر پیمانه (واحدیادگیری) از یک مهارت، مستقل از واحدهای دیگر است و به گونه ای سازماندهی می شود که برحسب نیاز، ترکیب جدیدی با سایر پیمانه ها برای رسیدن به یک مهارت خاص فراهم آورد.

لازم است قبل از شروع آموزش، هنرآموزان محترم به نکات ذیل دقت کنید:

همه ی کتاب های این مجموعه براساس استاندارد مهارتی «نازک دوزی زنانه درجه ی ۲» تهیه شده است و باید در یک سال تحصیلی استفاده شوند.

محتوای این کتاب ها شامل دو بخش اساسی است: بخش اول شامل کتاب دوخت، که به بررسی نکات اساسی دوخت می پردازد و مراحل آن را گام به گام آموزش می دهد و بخش دوم شامل الگو و مدل سازی لباس هاست. در بخش اول جلد اول مطالب مربوط به دوخت قسمت های مختلف لباس و اطلاعات لازم آن آمده است.

بخش دوم کتاب های جلد دوم تا پنجم به بررسی و شناخت فرم های اندامی، ساختار بصری رنگ، خطوط و نقوش پارچه اختصاص دارد و هدف آن توضیح عوامل تأثیرگذار بر لباس است. (در این قسمت نباید طراحی لباس اجرا شود، بلکه هدف آن صرفاً شناخت عوامل مؤثر بر روی لباس است.

قسمت های دیگر این کتاب ها (الگوهای اساس دامن، بالاتنه، آستین و شلوار با توجه به فرم اندامی تنظیم شده اند، طول و عرض پنس های جلو و پشت الگو، آزادی و اضافات لباس با توجه به فرم اندام ها ثابت نخواهد بود و تغییر می کند.

در این کتاب ها سعی شده است با توجه به تنوع بسیار زیاد مدل های لباس، پایه و اساس مدل سازی بالاتنه، براساس انتقال پنس های به وجود آمده روی لباس، آموزش داده شود و مدل های ارائه شده در شروع هر درس، مدل هایی خواهد بود که می توان براساس درس تدریس شده الگوی آن را تهیه کرد.

معمولاً در پایان واحد کار و درس، خودآزمایی یا آزمون‌های عملی، طرح‌های لباسی ارائه شده که با توجه به اساس مدل‌سازی لباس انتخاب شده‌اند. مربیان محترم، با توجه به این که ارائه‌ی مطالب تئوری در زمینه‌ی الگو و دوخت (که بنیادی عملی دارد)، پیش طرح مسئله‌ی غیرضروری است، باید قبل از طرح مباحث، با تجربه‌ی عملی مناسب، ذهن هنرجویان را با موضوع موردنظر درگیر کنید، سپس مطالب مورد نیاز و روش‌های مناسب را ارائه دهید.

برای تمرینات عملی بیش‌تر یا پیشرفته‌تر می‌توانید از طرح‌ها و مدل‌های متناسب با علائق و توان عملی هنرجویان استفاده کنید.

مربیان عزیز، در هنگام تدریس مراحل عملی را تکرار کنید و پیش از این که هر مرحله‌ی کار را انجام دهید کلیت آن را برای هنرجویان معلوم کنید. برای انتقال مطالب لازم است مثلاً در گفتار، تلفظ واژه‌ها و اصطلاحات روشن باشد و الگوهای ترسیم شده به وسیله‌ی خط‌کش‌های مخصوص و با اندازه‌های سانتی‌متری کشیده شوند. استفاده از اشل‌های $\frac{1}{4}$ و $\frac{1}{2}$ در ترسیم الگو و دوخت آن‌ها غیرقانونی است.

برای این که روی مطالب مهم‌تر تأکید شود، با استفاده از رنگ‌ها و بزرگ‌نویسی و برجسته کردن کلمات ... و در گفتار با تأکید بر برخی کلمات این کار را انجام دهید. بدیهی است برای حصول نتیجه‌ای بهتر باید از راهنمایی‌های صحیح و شیوه‌های درست کمک بگیرید، آن‌گاه با پی‌گیری و کسب تجربیات شخصی بر میدان پیش‌برد کار بیفزایید.

سخنی با هنرجویان عزیز

در تهیه و ارائه ی بسیاری از نموده های هنری نیاز به ابزار کار محسوس است، حال آن که در مورد هنر ظریف خیاطی، انگشتان دست هنرمند ایفاگر نقش هایی پرثمر است.

برای نیل به هدف غایی، هیچ معلم و استادی توانا تر از تجربه ی شخصی نیست. از دوختن و بریدن و دوبار دوختن و دوبار بریدن نهراسید و به تصور بروز اشتباه از مستقل کار کردن بیم نداشته باشید؛ به شرط آن که هر سهو و اشتباه را همواره به خاطر بسپارید و بار دیگر، آن را تکرار نکنید.

به خاطر داشته باشید که کسب مهارت در تهیه ی الگو و دوخت لباس تنها با «پر» کاری میسر است. به هر لباسی که دوخته می شود، با چشمی باز و نگاهی موشکافانه بنگرید، زیرا الگو و دوخت لباس ها از یکدیگر مجزا نیستند، در هر سطح از دوخت از زاویه ی کنجکاوی به پوشاک نگاه کنید، زیرا بسیاری از مطالب را انسان با نگاه دقیق نیز می تواند فراگیرد و بالاخره، سعی کنید هر روز نکته ای تازه از تکنیک مورد علاقه ی خود بیاموزید، باشد که روزی خود، مربی دیگران شوید. به هنرجویان عزیز توصیه می شود اگر قصد یادگیری این مهارت را دارند، مدل ها، برش ها و دوخت ها ... را روی پارچه های ارزان قیمت (به اصطلاح پارچه های مخصوص تهیه ی پاترون) بدوزند تا به تمام نکات کوچک و ریز آن آگاه شوند، زیرا اثر هنری وقتی با ارزش تلقی می شود که نکات کوچک در آن رعایت شده باشد.

برای رسیدن به مهارت حرفه ای باید تمرینات و طرح های شروع هر درس را به گونه ای صحیح براساس آموزش داده شده و مدل سازی لباس را اجرا کنند.

در این جا، به سازمان بندی کلی کتاب و به منظور سهولت مطالعه و یادگیری بیشتر، نظر هنرجویان عزیز را به نکات زیر جلب می نمایم:

۱) پیشنهاد می شود که قبل از مطالعه هر پیمان، پیش آزمون، هدف های کلی و رفتاری و انتظارات برآمده از مطالعه ی هر واحد کار را به دقت در نظر داشته باشید.

۲) مطالب و مراحل اجرای هر درس را با دقت و با هوشیاری کامل مطالعه فرمایید. چنان چه در یادگیری مطالب با مشکلی مواجه شدید، بار دیگر با حوصله ی بیش تر، مطالب را مطالعه کنید و به پرسش های نمونه ی هر درس یا واحد کار پاسخ گوید.

